

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14668/2024
20.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марко Радојковић, адвокат из ..., против тужених ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Весна Мрђа, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3471/23 од 01.02.2024. године, у седници одржаној 20.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3471/23 од 01.02.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крушевцу П 2444/19 од 27.07.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезу тужени да му исплате 6.345.629,00 динара на име дуга - накнаде по основу заступања поводом поступка деекспропријације са законском затезном каматом од 30.06.2010. године до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженима на име трошкова парничног поступка исплати 711.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3471/23 од 01.02.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Крушевцу П 2444/19 од 27.07.2023. године. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, број 10/23) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити је учињена нека друга битна повреда поступка.

Према утврђеном чињенично стању, странке су биле у пословном односу. Тужени су као даваоци овлашћења генералним пуномоћјем које је оверено пред Општинским судом у Крушевцу под Ов 12062/07 од 18.07.2007. године овластили овде тужиоца, као и ГГ, ДД, као његове сараднике, да их заступају пред судским и општинским органима, да могу подизати тужбе, покретати парнице, поступати по свом нахођењу, као и подносити тужбе ради одштетних захтева у вези уништене целокупне имовине, а која се налазила на кат. парц. број .. КО Крушевац. Пуномоћјем је предвиђено да ће примаоци овлашћења сносити целокупне трошкове до окончања спорова, а да имају право на надокнаду 30% од укупне вредности и потраживања до окончања спора. Наведено пуномоћје тужени су опозвали у Основном суду у Крушевцу у предмету РЗ 1558/10 дана 02.06.2010. године. Тужилац тужбени захтев заснива на генералном пуномоћју Ов 12062/07 од 18.07.2007. године и чињеници да је тим пуномоћјем уговорена накнада од 30% укупне вредности непокретности и насталих потраживања до окончања спора поводом кат. парц. .. КО Крушевац односно сада кат. парц. .. КО Крушевац и на свом ангажовању ради доношења одлуке Управног суда У 7456/10 од 09.06.2010. године у вези са предметним пуномоћјима поводом деекспропријације.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца неоснован. Ово из разлога што предметно потраживање не представља дуг по основу пуноважног правног посла јер основ потраживања више не егзистира с обзиром да је предметно пуномоћје опозвано дана 02.06.2010. године. Закључио је да тужилац евентуално може потраживати накнаду штете по основу уговорене а неисплаћене накнаде. Међутим, како је генерално пуномоћје издато и оверено 18.07.2007. године а опозвано 02.06.2010. године од када више не производи правно дејство а тужба је поднета 30.12.2019. године (након више од девет година од опозива пуномоћја) то је потраживање застарело, а што је тужени истакао у току поступка. Даље првостепени суд закључује да тужилац није доказао које је то конкретне радње преузео ради доношења одлуке Управног суда од 09.06.2010. године, и на који начин се ангажовао, с обзиром да је утврђено да је једино ангажовао адвоката ЂЂ из ... али није утврђено када је и поводом чега је адвокат конкретно ангажован и за који посао. Уколико је наведени адвокат био ангажован поводом предмета Управног суда У 7456/10 једино је могао једнократно да поднесе одговор на тужбу у име заинтересованог лица ЕЕ, с обзиром да је тужбу Управном суду као тужилац поднела Дирекција за урбанизам и изградњу ЈП Крушевац. Пред Управним судом нису одржавана рочишта. Тужилац је по струци виши ... инжињер, није завршио правни факултет, није стручан да заступа тужене у судским поступцима, није поднео ниједну тужбу нити је покренуо поступак у вези одштетних захтева тужених поводом поништене експропријације и деекспропријације те му стога не припада накнада од 30% вредности потраживања до окончања спора јер такав спор није ни покренут. Даље, првостепени суд закључује да тужилац није ни доказао која би то основаност била присутна у погледу висине јер није вршено вештачење од стране вештака грађевинске струке на околност раније постојећих објеката на кат. парц. .. КО Крушевац који су порушени, па се њихова вредност није ни могла утврдити.

Другостепени суд је у свему прихватио правну аргументацију првостепеног суда налазећи да су у овом случају не ради о уговору о делу закљученом под условом

већ да се правни однос може решити применом одредбе члана 749. Закона о облигационим односима јер предметни договор између тужиоца и тужених представља у суштини уговор о налогу. Према члану 762. став 1. ЗОО предвиђено је да уколико није друкчије уговорено, налогодавац је дужан исплатити налогопримцу накнаду по обављеном послу, а тужилац није доказао које је радње предузео у циљу окончања управног спора и да се управни спор не би окончао у време и на начин како се окончао да није било радњи предузетих од његове стране, а није ни сносио неке трошкове везано за наведени спор. Чињеница окончања управног спора сама по себи не може да створи обавезу на страни тужених да тужиоцу исплате уговорену накнаду, уколико није било никаквог ангажовања тужиоца на основу издатог генералног пуномоћја, јер би то водило стицању без основа на страни тужиоца и било супротно начелу савесности и поштења.

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови закључили да је тужбени захтев тужиоца неоснован. Стоји чињеница да је између тужиоца и тужених постојао одређени пословни однос и да је тужиоцу дато генерално пуномоћје које је оверено пред судом, којим је констатовано да је овлашћен тужилац као и његови сарадници да заступају овде тужене пред судским и општинским органима, да могу подизати тужбе, покретати парнице, поступати по свом нахођењу као и подносити тужбе ради одштетних захтева у вези уништене целокупне имовине, а која се налазила на кат. парц. .. КО Крушевац. Пуномоћјем је предвиђена накнада од 30% од укупне вредности и потраживања до окончања спора. Међутим, правилно је од стране нижестепених судова закључено да тужилац није доказао које је то радње предузео ради доношења одлуке па ни одлуке Управног суда у предмету У 7456/10. Тужилац је дао овлашћење адвокату БЂ да се може ангажовати по назначеном предмету али није доказао које је радње тај адвокат предузео. Поступак пред Управним судом је покренут по тужби Дирекције за урбанизам и изградњу јавног предузећа Крушевац. Утврђено је да пре доношења пресуде пред Управним судом нису одржавана рочишта. Тужилац је по струци виши ... инжињер није завршио правни факултет и није био стручан да заступа тужене у судским поступцима. Тужилац није доказао да је поднео тужбу нити да је покренуо поступак у вези одштетних захтева за некретнине које су се налазиле на парцели која је деекспроприсана. Правилно је закључено да се овде ради о уговору о налогу и да у таквом случају се може применити одредба члана 479. и члана 462. Закона о облигационим односима. Према члану 762. став 1. ЗОО предвиђено је да уколико није друкчије уговорено, налогодавац је дужан исплатити налогопримцу накнаду по обављеном послу. Међутим, у конкретном случају тужилац није доказао који посао је обављен, које је радње предузимао, да ли је имао неке трошкове везано за наведени спор. При томе другостепени суд правилно закључује да се у овом случају не ради о накнади штете (како је сматрао првостепени суд) али имајући у виду да су дати и други разлози у погледу неоснованости тужбеног захтева тужиоца јер није доказао које радње је предузимао које би темељиле основ за накнаду тражених новчаних износа, па је стога правилна одлука нижестепених судова о неоснованости тужбеног захтева тужиоца.

Правилна је и одлука о трошковима поступка јер је иста донета у складу са правилном применом одредби члана 153. став 1, члана 154. и члана 161. ст. 1. и 2. ЗПП.

Имајући у виду напред изнето, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија

Гордана Комненић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић